

Ekintza-planaren faseari ekin diogu, eta, hala bada, gure inguruan haurrak babesteko ardura duten gizarte-zerbitzuekin batera jarduteko beharrezkotzat jotzen ditugun esku-hartze motak proposatu ditugu. Dena den, badakigu apartatu hau askoz ere gehiago eta zehatzago garatu daitekeela, eta etorkizunean horretan sakondu beharko dugula.

1.1. Genero-indarkeriaren biktima diren haurren eskubideak. Arau- eta estrategia-esparrua

"Ez dago haurren babesak eta garapenak baino lehentasun handiagoa merezi duen kausarik, haien mende baitago nazio guztien eta, izatez, giza zibilizazioaren biziraupena, egonkortasuna eta aurrerapena"
(Haurren aldeko Munduko Gailurraren Ekintza Plana, 1990).

*"Haur guztiek dute etxe seguru eta goxo batean hazteko eskubidea, non zaintza-figura nagusiek babestu eta maitatu egiten dituztela sentituko baitute. Haurrek sentitu behar dute helduek entzun, sinetsi eta babestu egiten dituztela, batez ere haiek zaintzen dituztenek, baina baita harremanak dituzten beste edozein helduk ere (beste senide batzuk, irakasleak, gizarte-langileak, arlo sanitarioko profesionalak eta abar)"*⁵. Hala ere, haurren aurkako indarkeria giza eskubideen urraketarik ohikoenetako bat da mundu osoan.

Adingabeen ongizatea komunitate osoaren eta gurasoen gizarte-laguntzaren bidez lortzen da. Ongizate hori ardurakidetzaren printzipioan oinarritzen da. Printzipio horren arabera, gizarte osoaren ardura da edozein haur eta neraberen eskubideak bermatzea. Gurasoek oinarrizko zaintzak bermatu ezin dituztenean, erakundeek zaindu behar dute zaintza horiek egiten direla, 8/2015 Lege Organikoan jasotzen den legez, hau da, adingabearen interes gorena gailendu behar da, indarkeriarik gabeko bizitzarako eskubidea urratu gabe.

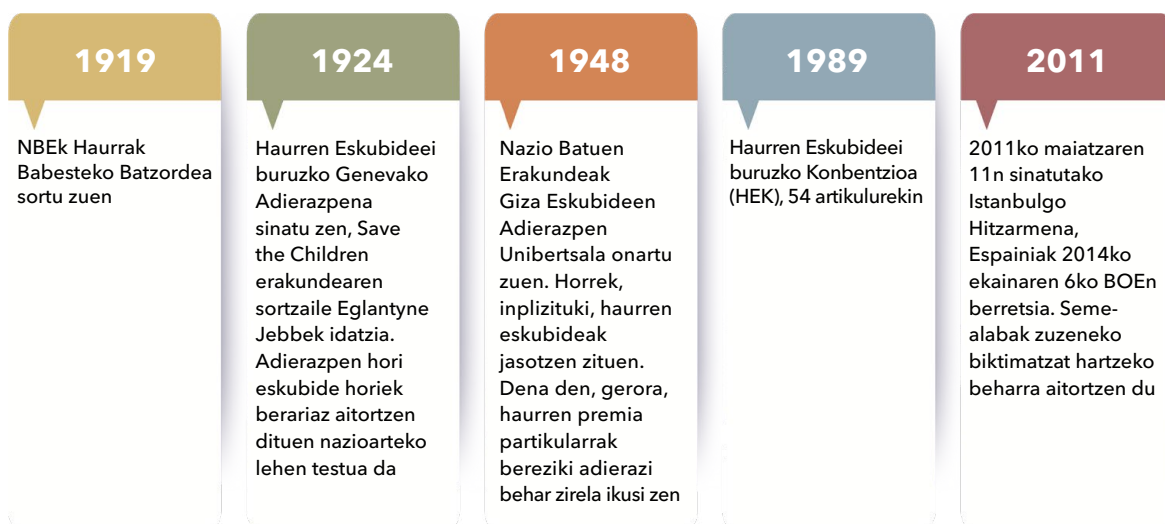
OMEren Munduko Ekintza Planak osasuna indartzeko eta sistemaren bidez emakumeen eta haurren eta nerabeen kontrako indarkeriari erantzuna emateko adierazten duen bezala, beharrezkoa da haurrak babesteko sistemek bizirik atera diren emakumeentzako zerbitzuekin lankidetzan jardungo dutela ziurtatzea, bai eta adingabeek beren adinerako zerbitzu egokiak jasotzen dituztela ere.

Save the Childrenek emakumeen egungo baliabideen eta haurren eta nerabeen arretarako baliabideen artean dagoen deskoordinazioa azpimarratzen du.

⁵ Meniños, F. (2011). *Adolescentes y familias en conflicto. Terapia familiar centrada en la alianza terapéutica. Manual de tratamiento.*

Baliabide horiek, emakumeen premia espezifikoak aintzat hartzeaz gain, seme-alabak artatzeko eta adingabeei beren ezaugarrietara eta beharretara egokitutako berariazko laguntza psikosoziala eskaintzeko guneak izan beharko lukete, adingabeak babes-objektu gisa tratatu ordez, eskubideen subjektu gisa tratatuta.

Mugarri garrantzitsuenak haurren eskubideak nazioartean aitortzeko



Eskubide horiek aitortuta⁶, adingabea, beraz, **eskubideen subjektua** da, eta horrek esan nahi du baduela iritzia eta ez dela soilik helduen erabakien hartzaile pasiboa, horiek zaintzaileak edo profesionalak izan. Haurrak eta Nerabeak Indarkeriatik Begiratzeko Babes Integralaren 8/2021 Lege Organikoaren 11. artikuluan aipatzen denez, haurrei eta nerabeei berme guztiekin eta adin-mugarik gabe entzungo zaiela berrmatuko dute botere publikoek, eta, kasu orotan, ziurtatuko dute prozesu hori unibertsalki irisgarria izango dela indarkeria egiaztatzearekin eta biktimen erreparazioarekin zerikusia duten prozedura administratibo, judizial edo bestelako guztietan. Haien interes gorenaren aurkakoa denean soilik murriztu ahal izango da, eta arrazoituta betiere, haurrek eta nerabeek entzunak izateko daukaten eskubidea.

Arau horren arabera, pertsona helduek hartutako erabakiei buruzko informazioa jasotzeko eskubidea ere badute. Informazio horrek ulergarria izan behar du haien adinerako eta gaitasunerako.

⁶ Barudy, J. y Dantagnan, M. (2011). *La fiesta mágica y realista de la resiliencia infantil*. Gedisa argitaletxea.

Hurrengo koadroak Haurren Eskubideei buruzko Konbentzioaren (HEK) printzipioak jasotzen ditu.

Haurren Eskubideei buruzko Konbentzioa (1989)

Konbentzioaren lau printzipioak honako hauek dira: diskriminaziorik eza, adingabearen interes gorenari lehentasuna ematea, haurren partaidetza eta bizirauteko eta osorik garatzeko bermea.

01 DISKRIMINAZIORIK EZA

Haur eta nerabe guztiek beren eskubideak gauzatzeko eta bermatuak izateko aukera izan behar dute inolako diskriminaziorik jasan gabe. Ez da diskriminaziorik egon behar ez legeetan ez politika publikoak diseinatu eta ezartzerakoan, eta, horrek esan nahi du zuzenean lagundu behar zaiela haien eskubideak urratzen direnean.

02 INTERES GORENA

Familia-giroa ezin hobea da haurren eta nerabeen garapenerako eta ongizaterako. Genero-indarkeriako egoeretan hutsaldu egiten da baieztapen hori, eta agintaritza administratibo eta judizialek esku hartu behar izaten dute. Horien jardunak haur bakoitzaren interes gorenaren zein den identifikatzen jarri behar du arreta, eta jarduteko beharrezkoak diren neurriak hartu behar dituzte.

03 PARTAIDETZA

Adingabeak entzuna izateko duen eskubidea. Genero-indarkeriaren ohiko ondorioetako bat izaten da prozedura administratiboak eta judizialak abian jartzea biktima babesteko neurri egokiak ezartzeko. Behar diren neurri guztiak hartu behar dira haurrak eta nerabeak entzunak izateko eta haien iritzia kontuan hartzeko duten eskubidea asetzeko, ahal den guztietan, haien interes gorenaren zehazte aldera. Horretarako, mekanismo eta prozesu judizialak haien beharretara egokituko dira, betiere heldutasun-maila eta inguruabar bereziak kontuan izanda.

04 BIZITZEKO, BIZIRAUTEKO ETA GARATZEKO ESKUBIDEA

Kontuan hartuz genero-indarkeriak adingabeen garapen osoan eragiten duela, estatuek ahal duten guztia egin beharko dute adingabeak babesteko, eta arreta berezia eskaini beharko diete; horretarako, adingabeak beren onera etortzen lagunduko duten neurri positiboak bultzatu beharko dituzte eta, aldi berean, saiatu beharko dira biktima bihurtu dituen indarkeriagatik ez estigmatizatzen.

1.1.1. Araudia

Paradigma horrek premien ikuspegitik eskubideen ikuspegira igarotzea dakar, baita haur eta nerabeekiko jarrera aldatzea ere. Zehazki, haurren eta nerabeen kontrako indarkeriari aurre egiteko EAEko estrategiak hartzen dituen funtsezko printzipioak edo mugarriak bat datoz HEKen jasotakoekin.

Indibidualtasunerako eta autodeterminaziorako eskubidea duten pertsonatzat eta beren garapenean esku hartzen duten subjektu aktibotzat aitortzean datza. Oinarrizko premiak asetzetik haratago joatea, oinarrizko premiak hornitzetik haratago, premien, desparekotasunen eta eskubide-urraketen egiturazko kausen eraldaketan eraginez.

Gainera, zeharkako ikuspegitzat har daitezkeen beste printzipio orokorrago batzuk ere hartzen dira, hau da, haur eta nerabeekin lan egitean kontuan hartu beharreko alderdi guztiak: erreparazioa, biktimizazio sekundarioaren prebentzioa, aniztasuna eta interseksionalitatea, eta genero-ikuspegia.

ERREPARAZIOA

Eskubideak itzultzea barne hartzen du, biktimak eta bizirik atera direnak ahalduntzetik abiatuta, bai eta erreparazio sozial publikoa ere, egiaren printzipioari kasu eginez eta haurren eta nerabeen aurkako indarkeria giza eskubideen urraketatzat aitortuz.

BIKTIMIZAZIO SEKUNDARIOAREN PREBENTZIOA

Printzipio horrek gidatutako jarduketek biktimizazio-prozesu sekundarioak ekidin behar dituzte, eta, horretarako, jarduketa koordinatuak diseinatu, eginbide errepikakorrak kendu, arintasun- eta espezializazio-irizpideei jarraitu, estereotipoetatik libre dagoen arreta eskaini eta zuzeneko edo zeharkako diskriminaziorik ez egin, horiek guztiek haien esperientzia traumatikoei sufrimendu gehiago eransten baitiete.

ANIZTASUNA ETA INTERSEKSIONALITATEA

Gizarte inklusibo batean aniztasuna balio eta aukera gisa ikusten da, inoiz ez mehatxu gisa. Ezinbestekoa da bizi diren gizarte- eta kultura-testuingurua kontuan hartuta jardutea, haien nortasuna eratan duten faktore guztiak kontuan hartuta. Interseksionalitatearen kontzeptua, zeina sarreran aipatzen baita, pertsona edo kolektibo batengan biltzen diren kategoria sozial anitzak ikusarazteko sortu zen, eta horiek eskubideak eta aukerak izateari dagokionez nola eragiten duten ikusteko⁷.

GENERO-IKUSPEGIA

Genero-ikuspegia txertatzeak adingabeen identitateak eta subjektibotasunak eraikitzen errespetatzea eta laguntzea ahalbidetzen du, haien ahalmenak hedatzea eta gaitasunak garatzea sustatuta.

⁷ Crenshaw, K. (1989). *Interseccionalidad*.